

Bykov împotriva Rusiei – nr. 4378/02
Hotărârea din 10.03.2009

Art. 5 § 3: Durata arestării preventive

Arestare preventivă care a durat un an, 8 luni și 15 zile: *încălcare*

În fapt – Reclamantul era un important om de afaceri și deputat în Parlamentul regional. În 2000, el i-ar fi ordonat lui V., o persoană din anturajului său, să-l asasineze pe S., fostul său partener. V. nu a pus planul în execuție, l-a denunțat pe reclamant Serviciului Federal de Securitate (FSB) și a predat arma pe care ar fi primit-o de la reclamant. La scurt timp după aceasta, FSB și poliția au desfășurat o operațiune secretă în vederea colectării de probe pentru a verifica dacă reclamantul a dorit într-adevăr să-l asasineze pe S. Poliția s-a deplasat la locul faptei și a descoperit două cadavre la domiciliul lui S. Poliția a anunțat oficial în mass-media ca una dintre victime a fost identificată ca fiind S. La instrucțiunile poliției, V. l-a vizitat pe reclamant la domiciliul acestuia, s-a angajat într-o conversație cu acesta și a declarat ca a comis asasinatul. Pentru a dovedi că și-a îndeplinit misiunea, i-a dat reclamantului mai multe obiecte împrumutate de la S. Acesta. avea ascuns asupra sa un dispozitiv de emisie radio, iar un polițist aflat afară primea și înregistra ceea ce era transmis. Poliția a obținut astfel o înregistrare de 16 minute a dialogului dintre V. și reclamant. A doua zi, domiciliul reclamantului a fost percheziționat. Obiectele care îi fuseseră date de V. au fost confiscate. Reclamantul a fost reținut și plasat în arest preventiv. Au fost desemnați doi experți în lingvistică pentru a studia înregistrarea conversației dintre reclamant și V. Ei au considerat că V. dovedește subordonare față de reclamant, că nu există niciun indiciu că acesta din urmă nu ar crede mărturisirea crimei de către V. și că reclamantul l-a interogat insistent pe V. cu privire la detaliile tehnice ale executării misiunii acestuia. În 2002, reclamantul a fost acuzat de complot la săvârșirea unei crime și asociere frauduloasă în vederea dobândirii, deținerii și folosirii armelor de foc și condamnat la șase ani și jumătate de închisoare. A fost eliberat condiționat cu un termen de probațiune de cinci ani. Această condamnare a fost confirmată în apel.

În drept – Art. 5 § 3: reclamantul a fost ținut în detenție 1 an, 8 luni și 15 zile înaintea și în timpul procesului. În cursul acestei perioade, instanțele au examinat cel puțin zece cereri de punere în libertate formulate de acesta, respingându-le de fiecare dată cu motivația gravității acuzațiilor și a riscului ca persoana în cauză să dispară, să obstrucționeze cursul justiției și să facă presiuni asupra martorilor. Cu toate acestea, deciziile judecătorești s-au limitat la a enumera aceste motive, fără a le însoți cu motive relevante și suficiente. Odată cu trecerea timpului, instanțele nu și-au modificat motivările pentru a reflecta evoluția situației și pentru a verifica dacă aceste motive au rămas valide într-un stadiu avansat al procedurii. În plus, începând cu data de 7 septembrie 2001, deciziile de prelungire a detenției reclamantului nu au mai indicat nicio durată de timp, ceea ce implica să rămână încarcerat până la sfârșitul procesului.

În ceea ce privește argumentul Guvernului potrivit căruia circumstanțele cauzei și personalitatea reclamantului justificau în mod evident arestul preventiv, aceste elemente nu

exonerau, în sine, instanțele de la obligația de a enunța motivele care au condus la această concluzie, în special în privința deciziilor luate în stadiile relativ avansate ale procedurii. Atunci când au putut exista circumstanțe de natură a justifica detenția unei persoane, dar nu sunt menționate în deciziile instanțelor interne, nu este de competența Curții să le stabilească și să se substituie autorităților naționale care au decis privarea de libertate a reclamantului.

Prin urmare, autoritățile nu au prezentat motive relevante și suficiente pentru a justifica menținerea în arest preventiv a reclamantului pentru o perioadă de un an, 8 luni și 15 zile.

Concluzie: încălcare (unanimitate).